नामांक Roll No.

No. of Questions — 9
No. of Printed Pages — 3

SS—24–2—Gujrati Sah. II

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2011

वैकल्पिक वर्ग I – कला

गुजराती साहित्य – द्वितीय पत्र

समय : $3\frac{1}{4}$ घण्टे

पूर्णांक : **60**

પ-ીક્ષાર્થીઓ માટેના સામાન્ય નિર્દેશ

(i) પ-ીક્ષાર્થી સૌ પ્રથમ પોતાના પ્રશ્નપત્ર પ-, પોતાનો -ોલ નંબ- જરૂ-થી લખે.

(ii) પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ આપેલી જવાબ પુસ્તિકામાં જ લખવો.

(iii) જે પ્રશ્નના એકથી વધા-ે સ-ખા માર્કસ (ગુણાંક) વાળા પ્રશ્નો હોય, તે બધા ભાગનો હલ સાથે ક્રમવા- લખવો.

1. નીચેની કાવ્યપંક્તિઓ સમજાવો : 12

(ગમે તે ત્રણ)

(1) જ્યાં જ્યાં નજ- મા-ી ઠ-ે યાદી ભ-ી ત્યાં આપની

આંસુ મહીંયે આંખથી યાદી ઝ-ે છે આપની !

(2) જુદા જુદા ધ-મ મળે, જુદા ખયાલ મળે,

નવાઈ છે કે સૌનુ લોહી તોયે લાલ મળે,

(3) જ્ઞાન, ગ-ીબી, સંતની સેવા,

પ્રેમભક્તિનો સંગ હવે પાળું

અજવાળું હવે અજવાળું ગુરુ તમ આવ્યે -ે

મા-ે અજવાળું -

(4) આવવું ન આશ્રમે - મળે નહિ સ્વતંત્રતા !

જંપવું નથી લગી- - જો નહિ સ્વતંત્રતા !

સ્નેહ સૌખ્ય સૌ હ-ામ - ના મળે સ્વતંત્રતા !

જીવવું મર્યા સમાન - ના યદિ સ્વતંત્રતા !

2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. 9

(ગમે તે ત્રણ)

(1) 'એવા -ે અમો એવા' કાવ્યમાં કવિ ન-સિંહ મહેતાનું કર્મ-ધર્મ અને ભક્તિ વિશે મંતવ્ય લખો.

(2) 'દુનિયા ભ-માવા ભોળી -ે' કાવ્યના આધા-ે કવિ ભોજા ભગતે ઢોંગી અને ધુત્તા-ા બાવાઓ પ- શો કટાક્ષ કર્યો' છે ?

(3) 'મગંલ મંદિ- ખોલો' કાવ્યમાં કવિ ન-સિંહ દિવેટીયાએ પુત્રના મૃત્યુ પછી ભગવાનને શું પ્રાર્થના ક-ે છે ?

(4) 'વિદાય' કાવ્યમાં વ્યક્ત થયેલ સ્વાતંત્ર્યવી- યુવાનની વેદના અને -ાષ્ટ્રપ્રેમની ઈચ્છા વિશે લખો.

3. નીચેના અલંકા-ોમાંથી કોઈપણ બે અલંકા-ોની વ્યાખ્યા સોદાહ-ણ લખો. 6

i)	ઉપમા	ii)	ઉત્પ્રેક્ષા
iii)	શ્લેષ	iv)	અનન્વય.

4. નીચેનામાંથી કોઇપણ બે છંદનું બંધા-ણ ઉદાહ-ણ સહિત લખો : 6

i)	વસંતતિલકા	ii)	સ્રગ્ધ-ા
iii)	શાર્દુલવિક્રિડીત	iv)	શિખ-િણી

5. ગુજ-ાતી સાહિત્યના પ્રસિધ્ધ પદકા- અને આદિ કવિ ન-સિંહ મહેતાની સાહિત્ય સેવા પ- મુદાસ- નોંધ લખો. 7

અથવા

કોઈપણ એક નવલકથાકા-ની સાહિત્ય સેવાઓનો પ-ીચય તમા-ી દૃષ્ટિએ ક-ાવો.

6. ''મી-ાંબાઈના પદોમાં સ્ત્રી સહજ મર્યાદા અને ભક્તિ-સ છે.'' તેમના જીવન અને કવન વિશે લખો. 6

અથવા

''સાહિત્યકા- ધૂમકેતુ શ્રેષ્ઠ નવલિકાકા- છે. તેમની નવલિકા વિશે ટૂંક નોંધ લખો.''

7. ગુજ-ાતી લોક સાહિત્ય 6

અથવા

મધ્યકાલીન ગુજ-ાતી સાહિત્યમાં આખ્યાન શિ-ોમણી પ્રેમાનંદનું યોગદાન.

8. 'અ' વિભાગમાં પાઠનું નામ અને 'બ' વિભાગમાં લેખકનું નામ યોગ્ય -ીતે જોડીને લખો : 2

'અ'		'બ'
ઝીણા ઝીણા મેહ	–	કાન્ત
ચક્રવાક મિથુન	–	ન્હાનાલાલ
ગુલાબી શમણે ગુલ એ	–	જેઠાલાલ ત્રિવેદી
મિથ્યામોહ	–	સુધાંશુ

9. ''ચક્રવાક મિથુન'' કાવ્યના આધા-ે ચક્રવા-ચકવીના અભિશાપ અને વિ-હ વ્યથા વિશે લખો. 6